

Správa pre médiá

Marec je aj Mesiacom histórie žien

Cieľom je pripomenúť si najdôležitejšie udalosti spojené s dejinami ženského hnutia.

- [Košice 1. marca 2024](#)

Mesiac knihy – tak poznáme marec na Slovensku už desiatky rokov. Menej známa je skutočnosť, že marec je aj **Mesiacom histórie žien**. Tradícia sa vyvinula z týždňa histórie žien, ktorý sa po prvý raz konal v roku 1978 v USA a jeho cieľom bolo pripomenúť si ženské osobnosti americkej histórie a najvýznamnejšie udalosti spojené s históriou ženského hnutia v USA. Už niekoľko rokov *Mesiac histórie žien* slávime aj na Slovensku.

„V rámci tohtoročnej spomienky nemožno opomenúť fakt, že v roku 2024 si pripomíname **155. výročie** vzniku najstaršej ženskej organizácie na Slovensku – **spolku slovenských žien Živena**. Spolok bol založený v auguste 1869 v Turčianskom Svätom Martine a jeho prvotným cieľom bolo vychovávať deti v národnom duchu,“ pripomína **Marián Gladiš z Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach**, ktorý sa venuje vybraným aspektom dejín ženského hnutia.

Čoskoro pribudli ďalšie úlohy, najmä pozdvihnúť život slovenských dievča a žien, preto sa Živena usilovala o založenie **slovenských vyšších dievčenských škôl**. „To sa podarilo až po polstoročí – v roku 1919, teda **pred 105 rokmi** –, keďže vhodné podmienky nastali až po rozpade Rakúsko-Uhorska a vzniku Československa koncom roka 1918,“ dodáva M. Gladiš.

Ešte predtým, v auguste 1910, spolok Živena založil účastinnú (akciovú) spoločnosť **Lipa**, ktorá výkupom a následným predajom ručných prác – najmä produktov domáceho ľudového priemyslu ako čipkových, výšivkárskech, tkaných, drevených, hlinených alebo drôtených výrobkov – pomáhala slovenským ženám získať finančnú nezávislosť od mužov.

V rokoch 1910 až 1949 **Živena vydávala rovnomenný časopis** – druhý slovenský ženský časopis po mesačníku *Dennica*, ktorý vychádzal v rokoch 1898 až 1914 (zanikol teda **pred 110 rokmi**) – v roku 2023 sme si pripomenuli **125. výročie** začiatku ženskej časopiseckej tvorby na území Slovenska a **100. výročie** zavŕšenia [počiatočnej fázy formovania slovenskej ženskej periodickej tlače](#).

Vďaka Živene vznikol v roku 1948 aj svetoznámy **umelecký súbor Lúčnica**.

- **[Spracoval a médiám sprostredkoval:](#)**

PhDr. Marián Gladiš, PhD.

Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Archív tlačových správ Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach:

<https://www.upjs.sk/filozoficka-fakulta/info-pre-verejnost-a-media/spm/>